

Лісоохорона

Швейцарські й українські волонтери – у поміч брустурянським лісівникам

Екологією карпатських лісів на території району переймаються не тільки місцеві лісівники, а й пересічні громадяни з усієї України та Швейцарії. Упродовж п'яти років в Україні діє швейцарська громадська організація «Bergwaldprojekt», з ініціативи якої іноземці та українці спільно, на волонтерських засадах, допомагають працівникам лісгоспів дбати про флору Карпат. Нещодавно природолюбів завітало до Брустурянського лісгоспу. До речі, цього рік вперше на території лісгоспу діяли 2 групи, що дало можливість значно більшої кількості людей навідатись на Тячівщину. Наприкінці липня 20 осіб, серед яких були двоє швейцарців, а решта – мешканці України, проводили природоохоронні заходи у лісовій зоні Кедринського лісництва (лісничий В.В.Золотар). А з початку серпня цю естафету перейняли 11 українських волонтерів, які наразі дбають про навколишнє середовище на теренах Плайського лісництва (лісничий І.Ю.Меклеш).

Наш кореспондент разом з директором лісгоспу М.М.Бігуном та лісничим І.Ю.Меклешем завітало до мисливського будинку Плайського лісництва, де і дислокувались волонтери. Прибули вдосвіта, перед початком трудового дня, саме тоді, коли дівчата та хлопці на чолі з керівником групи, організатором «Bergwaldprojekt» в Україні Віктором Гудзем лаштувались

до виходу у ліс. Молодики та юнки після ситного сніданку, який приготувала місцева кухарка, «озброїлись» сокирами та бензопилами, і гайда у хачу прочищати молоді саджанці від заростей. Супроводжує їх молодий лісівник Іван Цубера, він і консультує волонтерів, як слід поводитись у лісі та як саме розчищати зарості.

Віктор Гудзь розповідає, що члени групи здебільшого виконують посильну роботу: очищають молодняк від заростей, дотримують за посівом на розсаднику, прокладають захисні полоси від пожеж та стежки у гущавині лісу чи роблять перепади на гірських потічках. І зазначає, що основна мета проекту у тому, аби показати пересічним громадянам роботу лісівника, як-то кажуть, зсередини, прищепити їм любов до природи, навчити бережно ставитись до неї.

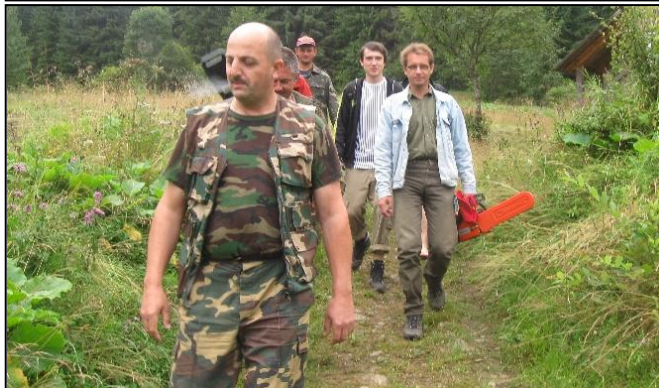
І самим волонтерам праця на високогір'ях до вподоби, адже разом з лісовими роботами вони безпосередньо вивчають Карпати, ознайомлюються з їх фауною та флорою.

Студентка Андріана хоч і народилась у м. Хуст, та краєвидами брустурянських лісів не може намігнутись. А що вже говорити про тих, хто приїхав до Лопухова з Центральної та Східної України! Не приховують свого захоплення від навколишньої природи і мешканка Херсонщини, волонтерка Тетяна:

– Я з радістю прочищу зарослі, обкопую молодняк, а разом з тим, знайомлюсь з особливостями життя горян. Більшість з нас долучились до швейцарського проекту, плекаючи любов до Карпат та прагнучи покращити екологію краю.

Зі слів Віктора Гудзя, саме таких зятяних шанувальників гір і було відібрано для участі у проекті. Адже роботи, які виконують члени групи, не оплачуються. Відповідно до проекту швейцарська організація постачає волонтерам лише харчі та знаряддя праці. А брустурянський лісгосп, за домовленістю з організацією, забезпечує їх житлом. Тоді, як у перші роки існування проекту, природолюбів проживали у селі, і на щоденні поїздки у ліс витрачали чимало часу та сил.

Нині ж для комфортного перебування у Карпатах директор лісгоспу М.М.Бігун та лісничий Плайського лісництва І.Ю.Меклеш виділили для во-

лонтерів двоповерховий мисливський будиночок. Тут і кухня, і їдальня, декілька спальних кімнат, ба навіть, російська лазня. Тож члени групи мають можливість відновити сили після насиченого трудового дня. А на вихідних, як зазначає Віктор Гудзь, волонтери ще і здійснили похід до перевалу Леґонів.

Відтак за надану можливість відпочити і душею, і тілом члени групи віддячили господарю лісництва І.Ю.Меклешу, подарувавши на згадку про себе рубило від швейцарської організації.

... Залишиться добра пам'ять про проведені в горах дні і у волонтерів. Адже той позитивний заряд енергії, який отримали від десятиденного перебування у Карпатах, грітиме кожного члена групи впродовж цілого року.

Л.БЛАК. Фото автора.

Сьогодні – День пасічника

Бджола теж боїться спеки...

Літо б'є рекорди по спеці. Важко переносять цю погоду не тільки сердечники, а й ...бджоли. Як не дивно, нектар теж, виявляється, засихає на квітці. І бджоли з нічим повертають зі своїх мандрів. Аби дізнатися про трудові будні бджолярів, розмовляємо з головою районного осередку пасічників, депутатом районної ради Василем Миколайовичем ДОЧИНЦЕМ.

– Насамперед, вітаю Вас з наступаючим святом, бажаю міцного здоров'я, великих взятків меду, а також, що далеко не зайве, – гарної погоди!

– Дякую за поздоровлення. Це Ви вірно сказали, погода нам не зайва. Цієї весни, до прикладу, йшли дощі, то меду майже не отримали. А літо – самі бачите, спека, і це теж погано. Зараз, у серпні, коли щось можна би взяти від бджоли, настав час підгодувати, підготувати до зими. Цьогоріч всі пасічники району, певно, можуть похвалитись тільки продажем бджолопакетів. Масово закупляли їх з Луганщини, Закарпаття, Донецька, Росії... адже торік багато комах загинуло. Закарпатську бджолу цінують, тому, в більшості, домовляються наперед, аби закупити якісний продукт. Не було проблем і з митницею. В цьому наша організація може допомогти місцевим бджолярам.

– Спілка пасічників Тячівщини діє не перший рік. Скільки вам виповнилося?

– 5 років. Протягом цього часу, чесно кажучи, маю певне розчарування. А літо надіявся, що держава буде приділяти нам більше уваги. Натомість, третій рік не отримуємо дотації... 25 осіб зареєстровано, але, насправді, думаю, пасікою займається значно більше.

Я тільки що повернувся з всеукраїнського ярмарку меду в Києві. Спілкувався з бджолярами з різних областей. Нарікання одні й ті ж, хоч живемо в різних куточках України. Мед – на вагу золота. З акації та липи кілограм меду коштує 100-120 гривень, із соняшника – 70-80. В основному, ціни виросли через погану погоду.

– Підкажіть, на що звернути увагу, коли купуєш цей цілющий продукт, аби не викинути чималу суму на вітер? Які основні показники доброго меду?

– Загалом, є 15 показників меду. Наприклад, вологість вказує на те, чи готовий мед до споживання. Якщо вона висока, то мед на вигляд темнуватий, і летиться, а має бути навпаки – скочуватись із ложки. Такий продукт швидко зіпсується, почне бродити. До речі, не весь мед корисний. Особливо йде мова про той, який продають в крамницях.

– Що Ви маєте на увазі?

– Для того, аби надати меду, який уже зацукрився, товарного вигляду, його підігривають. Тому він стає блискучим, рідким. Проте назовні цей привабливий продукт втрачає всі свої корисні якості в процесі нагрівання. А якщо температура буде надто висока, то мед виділятиме ще й надто шкідливу для організму речовину, можна навіть отруїтись, якщо споживати велику кількість. Отже треба мати на увазі: вибираючи мед, не спокшайтесь на блискучий та рідкий. Адже саме кристалізований, густий і світлий – справжній ознаки якісного продукту.

Зазначу також, що мед втрачає свої цілющі властивості, якщо бджіл підліковують антибіотиками. Адже ці медикаменти потім стають складовою самого меду, що погіршує його властивості, або й узагалі робить небезпечним для людини.

– Отже, радите купувати мед у знайомих бджолярів?

– Повірте, це не зайве. Користуючись нагодою, хотів би привітати всіх бджолярів з нашим професійним святом, побажати всього найкращого, здоров'я їм та їх підопічним, добробуту в родинах. Навіть, скажу так – бджола зміцнює сім'ю, родину, дарує, окрім цілющого продукту, ще й масу цікавих вражень, захоплення. Хто полюбить бджільництво – не відмовиться від нього ніколи. Як кажуть, було б здоров'я. А саме мед його і зміцнює.

– Дякую за розмову.

Інтерв'ю вела Ольга ВОЛОШИН.

Вдячність

Велике спасибі Вам!

– кажуть мої онучки-близнючки Наталочка та Ніколька людині, яка завжди з доброю посмішкою зустрічає нас, людей, які приїжджають в Солотвино, на базу відпочинку на солених озерах ТОВ «Палсір». Мені, інваліду II групи, довелося бути в багатьох санаторіях, лікарнях. Повірте, мало зустрічала таких молодих людей з такою витримкою: щодня, на пекучому сонці, серед десятків людей різного віку, різних характерів, для кожного знайти добре слово, кілька разів підійти, щоб запитати, як самопочуття. Це рідкість у наш час. Розмовляючи з відпочиваючими з різних куточків України, чую на його адресу тільки слова подяки. Тож, дай Вам Боже, дядя Роби, доброго здоров'я, витримки, натхнення і щедрої посмішки, яка сяє на вашому обличчі, мов сонечко.

Наталія ШПРАХА, інвалід II групи, пенсіонерка, м. Тячів.

Оголошується конкурс

на заміщення вакантної посади державного службовця спеціаліста II категорії відділу праці та зайнятості населення (тимчасово на період відпустки по догляду за дитиною до 3-х років). Кваліфікаційні вимоги: освіта вища економічна або юридична, вміння працювати на комп'ютері. Інформація щодо основних функціональних обов'язків, розміру та умов оплати праці надається кадровою службою. Документи приймаються протягом 30 календарних днів з дня публікації оголошення. Звертатися за адресою: смт Дубове, вул. Гагаріна, 58, тел.: 7-31-49. Дубівське УПСЗН

Запрошуємо на роботу у м. Тячів сторюжа. Тел. 8-067-92-30-888

Приймемо на роботу в шинний центр «VIANOR» м. Тячів шиномонтажника віком від 20 до 35 років. ВИМОГИ: порядність, відповідальність, добросовісне виконання посадових обов'язків. Звертатися за тел: 0677982104

Продається житловий будинок з усіма зручностями (100 м²). Земельна ділянка – 25 сотин, приватизована. Надвірні споруди, гараж, літня кухня, підвал. Адреса: с. Ганичі, вул. Народна, 321. Ціна – за домовленістю. Тел.: 097 963 5792.

Здаються в оренду

У м. Тячів здаються в оренду або продаються приміщення та асфальтовані майданчики різних розмірів під виробництво, оптову торгівлю, склади, офіси, банк та інші види підприємницької діяльності. У наявності всі комунікації, в т.ч. залізнична гілка. Розглянемо будь-які пропозиції. Ціни низькі. Тел. 8-067-92-30-888.

Продається автомобіль Ауді-100, 1991 р.в. у доброму стані. Тел. 8-067-92-30-888.

Районна програма розвитку екзотичних тварин діє

Кричівці поповнили свої сімейні бюджети

Така програма була розроблена і затверджена на одній із сесій районної ради кілька років тому. У ній йшлося, зокрема, про збереження популяції буйволів у Кричеві. Це – єдине в нашому районі село, де на сільських обійстях з дідів-прадідів вирощують цих тварин. І умови сприяють цьому. Є вдосталь мочаристих випасів, які так полюбляють рогаті екзоти. До того ж, вони невибагливі в їжі. Та турбувало те, що кількість їх катастрофічно знижувалася. Дійшло до 19-20 голів, а згодом – і ще менше.

Депутатська комісія з питань агропромислового розвитку при районній раді внесла пропозицію затвердити районну програму з розвитку цих екзотичних тварин. Були розроблені матеріальні стимули для власників поголів'я. У попередні роки на кожну тварину отримували по тисячі гривень.

У той же час газети, телебачення «розтрубили» про цих тварин далеко за межами району. І в село почали приходити грошовиті покупці, котрі пропонували господарям непогані гроші. Так, з тисячі доларів за голову ціна пішла уверх. Що там казати, багатьох кричівців вона і спокусила. Таким чином, з десяток голів, незважаючи на все, таки продано.

Нині слава про кричівських буйволів лине аж за кордон. У сільську раду надходять листи з проханнями допомогти придбати тварин. Сільський голова вже і не радий, і відповідей практично не дає. А ціни ростуть і ростуть. Пропонують по три тисячі і більше євро. Спробуй вмовити власників не продавати буйволів. Ціна ж таки спокусила. Наприкінці минулого року кричівці були занепокоєні тим, що не одержали дотацію на тварин. Це питання порушували на всіх рівнях.

І ось в кінці липня отримали приємне повідомлення: гроші на стимулювання господарів буйволів держава виділила в сумі 24 тис. грн. – згідно зі списком на 12 голів, на які були подані відповідні документи. Кошти перераховано на рахунок власників поголів'я, котрі відкрили у відділенні ощадбанку с.Кричово. Так зручність для селян.

О.В.Бенца, Т.М.Стойка, В.І.Чопик і всі інші поповнили свої сімейні бюджети на 2 тис. грн. Настрий у кричівці покращився. Тепер, коли придуть покупці, подумають: чи варто продавати тварин, на котрих нині так багато очок.

О.ЦАВНЕР, головний спеціаліст управління агропромислового розвитку РДА.

Радить фахівець

Таке небезпечне сонце

У зв'язку зі спекотними погодними умовами гігієністи рекомендують для послаблення несприятливої дії високої температури в житлових та громадських будинках, офісних приміщеннях застосовувати сонцезахисні пристрої на вікнах (жалюзі, штори білих тонів), кондиціонери, електричні вентилятори.

Людям, які страждають на хронічні захворювання, особливо серцево-судинної системи, літнім людям та дітям рекомендовано обмеження фізичної активності та перебування на сонці.

З метою попередження перегріву організму, періодично, особливо після повернення з вулиці, необхідно користуватися душею. Під час відпочинку на пляжі рекомендується перебувати в тіні, якомога менше на сонці. Найсприятливіший час пляжного відпочинку – ранкові та вечірні години.

При перебуванні на відкритому повітрі необхідно носити головні убори, збільшити споживання питної води та рідкої їжі, особливо коли не можна відмовитися від перебування на відкритому повітрі.

Для попередження порушень імунної системи рекомендована вітамінно-профілактика та овочеві дієти. У такі дні категорично забороняється вживання алкогольних напоїв, паління.

Сонячні та теплові удари частіше виникають у дітей, що пов'язано із недосконалістю процесу терморегуляції їх організму.

Для попередження сонячних і теплових ударів у дітей необхідно уникати тривалого перебування під прямими сонячними променями (не більше 10-15 хвилин), носити вільний одяг світлих кольорів із натуральних матеріалів, на пляж одягати легке взуття, захищати голову від сонця панамками, хустками (навіть у жарну погоду), парасольками. Для захисту очей треба використовувати козири та окуляри від сонця. При відпочинку на пляжі забезпечуйте чергування перебування на піску або каменях (впродовж 10-15 хвилин) з плаванням (10-15 хвилин – для дітей 8-12 років, 25-30 хвилин – для дітей з 13 років і старших). У першій половині дня купання краще закінчувати не пізніше 10, опатино – проводити у другій половині дня з 16⁰⁰ до 19⁰⁰. Не слід допускати дітям свистити під сонцем. На пляжі треба широко використовувати тіньові навіси.

Проводити культурно-масові заходи на свіжому повітрі лише після 18⁰⁰ або у добре провітрених залах, виключаючи протяги, влаштувати перерви через кожні 30 хвилин.

Ігри, змагання проводити у періоди до 11⁰⁰ і після 16⁰⁰, забезпечити дітей впродовж дня достатньою кількістю питної води (не менше 2 літрів на дитину), не дозволяйте пити холодну воду.

Під час перебування у приміщеннях треба проводити обливання обличчя, рук до ліктів (до плечей), ніг до колін прохолодною проточною водою (починати з +24° – 26° С, кожні 2 дні знижувати на 1° С і довести її до 16° С). Слід організувати широкий доступ свіжого повітря до приміщень, де перебувають діти, під час денного та нічного сну, не допускаючи протягів.

Для запобігання тепловому удару після виходу на вулицю після тривалого перебування поруч із кондиціонером необхідно слідувати, щоб різниця між температурою у приміщенні будівлі (салону автомобіля) та на вулиці не перевищувала 10°.

Не допускайте перебування дитини ближче, ніж 2 м від електричного вентилятора. Проводьте щоденне вологе прибирання підлоги приміщень, де перебувають діти.

С.ГОРОДЬ, т.в.о. головного державного санітарного лікаря Тячівського району.